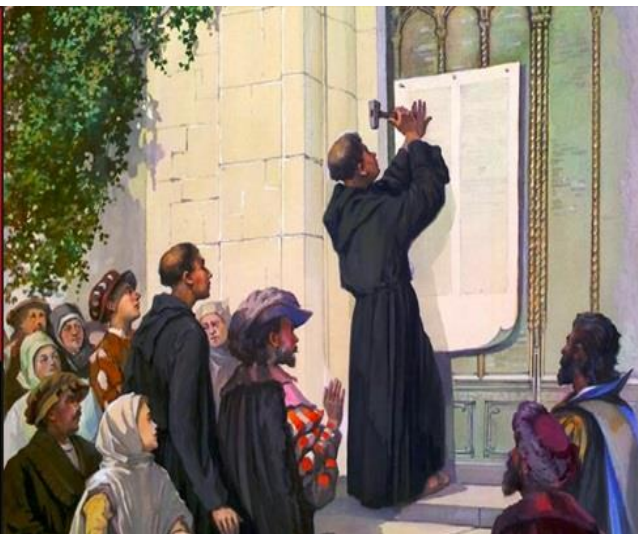
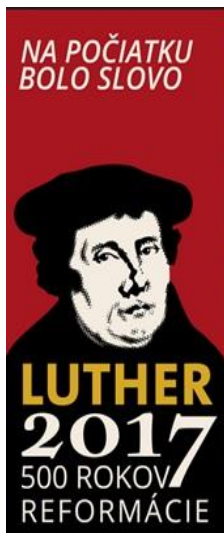

Zborové listy

Z obsahu:

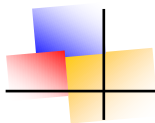
Jonášov príbeh

Za bratom kazateľom Jechom

Demokracie a teokracie v cirkvi

500. výročie reformácie

Dovolenka v Premeni na Súši

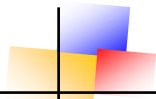

Slovo na tento mesiac

Jonášov príbeh

Poznáme všetci starozákonný príbeh s Jonášom. Nemôže chýbať ani v žiadnej detskej knihe s biblickými príbehmi. Ja by som sa rád v krátkosti zamyslel nad touto knihou, pretože v Jonášovom prorocke nám akoby Duch Svätý otváral okienko do Božieho srdca, aby sme mohli vidieť i porozumieť, aký je Boh veľký v láske, nepochopiteľný v milosrdenstve a v trpezlivosti. Nepriatelia Biblie tvrdia „starozákonný Boh je iba krutý, krvilačný a tvrdý sudca“, táto kniha to vyvracia.

Hospodin je Boh všetkých národov, nie len Židov; ostatné božstvá akokoľvek ich ľudia menujú sú len modly! Hospodin bol a je Boh všetkých národov, či už ho ony poznali a poznajú alebo nie. A tu začína náš príbeh. Nebeský Otec prehovorí k svojmu služobníkovi Jonášovi s tentoraz zvláštnou povinnosťou. Neposiela ho ako obyčajne k svojmu izraelskému ľudu, ale ďaleko, až do Ninive. *Vstaň! prikáže mu, a choď do toho veľkého mesta Ninive, a volaj proti nemu!* Ninive bolo v tom čase jedno z najväčších miest sveta obývané od začiatku chaldejským národom, avšak teraz utláčané asýrskou vládou. A teraz je Jonáš poslom, aby tento ortieľ smrti v Ninive rozhlásil. Jonáš, syn národa utláčaného Asýrčanmi, pocítil istú radosť zadostučinenia; veď Hospodin konečne vyslyšal tie mnohoročné prosby tak svojho ľudu, ako aj okolitých národov. Ale to bola radosť len v prvej chvíli, Jonáš svojho Boha pozná. Možno si povedal: *Môj Boh je plný lásky a milosti. Čo keď ja ten ortieľ smrti Ninivčanom rozhlásim, oni mi uveria a učinia pokánie a začnú volať o milosť? Tak im sám dopomôžem k milosti. Nie, ja nepôjdem!* Keby však Jonáš povedal: „Bože neposielaj ma, ja Ninivčanov nenávidím a nepravem si ich záchranu a nemôžem pracovať na nej!“ Boh by odpovedal napríklad takto: „Synu, daj mi svoje srdce, nech ti do neho dám moje milosrdenstvo a lásku, až potom pôjdeš!“ To by musel starý Jonáš umrieť a vzkriesený Jonáš ožiť. Prorok mal toho svojho starého Jonáša rád a preto zavrhol svoje srdce a utiekol. On je pravým obrazom starého, prirodzeného človeka; to je náš starý Adam. Pán Ježiš hovorí (Mt 5:44): *Ale ja vám hovorím, milujte svojich nepriateľov!* Pán Ježiš žiada túto lásku len od tých, ktorým dal nové srdce a nového ducha a lásku rozliat v ich srdciach.

Za naše „ale“ sme aj my, kedykoľvek sme utekali od tváre Božej, vždy sme za tú „plavbu“ (útek) draho zaplatili a čo nás čakalo tam – na mori neposlušnosti – na to sme iste nikdy nezabudli! Jonáš zaspal tvrdo, pretože bol premožený únavou z utekania od Božej tváre. Ak ja a ty začneme v neposlušnosti utekať pred tvárou Božou, aj my sa tak umoríme v tom svete, že príde na nás taký tuhý duchovný spánok. Jonáš je síce pripravený radšej zomrieť ako vyplniť Boží rozkaz, ale svojou odpoveďou svedčí o Bohu (Jon 1:9). Táto udalosť je pre týchto pohanov miesto, kde pochovávajú svoje modly a oddávajú srdce živému Bohu (Jon 1:14 ,16). Pre Jonáša je to miesto, kde Boh hovorí svoje „ALE“. Pretože či Hospodin dal na to svoje rozkazy, aby ich človek smel beztrešne rušiť? Boh riekol a stalo sa, On rozkázal a postavilo sa. Rušil síce človek neposlušnosťou neraz Božie rady, ale zrušiť ich nemohol! Hospodin, keďže je večný, môže čakať (aj tisíc rokov) a predsa Jeho úmysly a vôľa nemôžu byť zlomené!

V službe Bohu často konáme (radi) svoju úlohu; keď nám ju Boh zmení, ľahko zlyháme. Človek je pripravený radšej umrieť ako poslúchnuť, ale Boh má skôr pripravenú nejakú rybu – nejaké veľké súženie, ktoré nás pohltí, a to tak dlho, až nás prinúti a naučí volať o zmilovanie a hľadať pomoc u toho istého Boha, ktorému sme chceli vzdorovať. Ale hlavne, nemyslíme si, že počas nášho vzdorovania za nás niekto iný vykonal našu úlohu. Nie, tá na nás čaká: Chod' do Ninive!

Vieme ako príbeh pokračuje ďalej: Jonáš príde do mesta a volá len jednu jedinu vetu. A naplní sa to, čo Jonáš predvídal. Namrzený hovorí Jonáš Bohu (4:2-3); a Boh mu odpovedá cez príklad s brečtanom (4:6-11). Prečo je kniha nezakončená? Nepoznáme odpoveď a ďalšie Jonášovo zmýšľanie. Myslím, pretože Jonáš ešte žije, pretože je výborným predstaviteľom starého človeka. Ten žije v každom z nás: spurný, pyšný, neposlušný, pripravený obviňovať svojho Boha. Ani súženie v rybe nenapravilo prorokovho starého človeka.

Preto hovorí Pán Ježiš: „*Musíte sa narodiť znovu!*“

JH (inšpirované úvahou K. Royovej, Večernica 1932)

Za bratom kazateľom Jechom

Brat kazateľ Miloslav Jech sa narodil 8. 2. 1926 v stredočeskom mestečku Toušeň do obyčajnej robotníckej rodiny. Od mladosti však prejavoval študijné nadanie, a tak po maturite v r. 1946 nastúpil na Filozofickú fakultu UK v Prahe na odbor učiteľstvo dejepis – filozofia.

Štúdium úspešne dokončil v r. 1950. Vynikajúca úroveň jeho diplomovej práce viedla k žiadosti o doktorandské štúdium, ale ako aktívnemu kresťanovi mu toto nebolo povolené. Do r. 1953 pôsobil ako učiteľ na stredných školách v Tepliciach a Čelákoviciach. Neochota tajiť svoje kresťanské presvedčenie aj v tomto prípade viedla k jeho prepusteniu. V r. 1953-55 bol – už ako ženatý – povolaný na vojenskú službu, ktorú ako politicky nespoľahlivý absolvoval u PTP¹.

Po návrate z vojny sa mu podarilo v r. 1956 získať miesto archivára v štátnom archíve v Děčíne. Tu sa zapojil ako laický kazateľ do služby v miestnej kazateľskej stanici ústeckého zboru. Zároveň

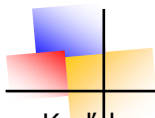
¹ Pre mladších: pomocné technické prápory boli vlastne tábormi nútených prác slúžiacimi na internáciu a „prevýchovu“ tzv. politicky nespoľahlivých ľudí. Hoci ich príslušníci boli formálne vojaci, nesmeli dostať do rúk žiadnu zbraň, boli len lacnou pracovnou silou.

začal súkromne študovať teológiu. Varovaním pred aktivitou mu bolo preloženie na pracovisko archívu v Litoměřiciach, kam musel denne dochádzať. Keď neprestával s aktívnou službou a navyše odmietol spoluprácu s ŠtB, bol v r. 1958 prepustený. Niekoľko rokov potom pracoval ako murár a robotník, neskôr ako administratívny pracovník v miestnom podniku. Popri tom stále horlivo pôsobil ako laický kazateľ. V r. 1965 zložil skúšky z teológie pred komisiou Rady CB a bol povolaný do duchovnej služby na plný úväzok.

Jeho prvým pôsobiskom ako kazateľa a správcu zboru bolo Bystré v Orlických horách, kde slúžil v r. 1965 – 1971. V tomto zbore prežil zložité obdobie, a preto privítal pozvanie do služby v Prešove v r. 1971. Prešovský zbor mal v čase jeho príchodu 33 kazateľských staníc a hoci ich počet klesol v r. 1974 odčlenením bardejovského zboru na zhruba 20, objem práce bol stále obrovský. Napriek tomu bol br. Jech schopný každú stanicu aspoň raz mesačne navštíviť, postupne založiť niekoľko skupín biblického štúdia a do roka po príchode prejsť na kázanie v slovenčine. Systematické navštevovanie rodín členov a neúnavná pastoračná práca boli preňho samozrejmosťou. Z jeho iniciatívy sa začali stretávať aj rodiny členov prešovského zboru v Košiciach, ktoré neskôr viedol aj k myšlienke založenia samostatného zboru v Košiciach. To potom viedlo k stavbe košickej modlitebne a vzniku samostatnej kazateľskej stanice v Košiciach v závere jeho kazateľského pôsobenia. Preto môžeme br. Jecha právom označiť za duchovného otca nášho zboru.

Jeho pracovitosť mu samozrejme prinášala komplikácie a nepríjemnosti zo strany komunistického cirkevného dozoru a ŠtB, ale to bral s historickým nadhľadom. V druhej polovici sedemdesiatych rokov dostal zbor oznámenie o nútenej asanácii modlitebne v Prešove kvôli stavbe obchodného domu. Tak pribudli ku kazateľským povinnostiam aj nekonečné vyjednávania na komunistických úradoch, ktoré sa snažili cirkev vytlačiť z mesta. Aj vďaka jeho vytrvalosti sa nakoniec podarilo získať dom s pozemkom na Slovenskej ulici, kde bola povolená výstavba novej modlitebne. Tá sa uskutočnila v r. 1980-1981. Tu sa br. Jechovi bohato zúčastnili skúsenosti z nútenej robotníckej minulosti. Od r. 1984 začal prešovský zbor pod jeho vedením pracovať aj na výstavbe nových modlitební v Košiciach a Michalovciach. Obidve boli otvorené v r. 1988.

Keď br. Jech koncom r. 1988 odišiel na dôchodok do okrajovej časti Prahy, zdalo sa, že už všetko podstatné má za sebou. Prišla však Nežná revolúcia a nová doba si žiadala novú prácu. V r. 1990 dostal brat ponuku stať sa zakladajúcim riaditeľom vznikajúceho Evanjelikálneho teologického seminára v Prahe, ktorú prijal. V tejto neľahkej funkcii vydržal nadšene pracovať do r. 1996, ale pokračoval tam v práci učiteľa až do r. 2002 (učil postupne 8 rôznych predmetov!). Pre študentov seminára, ale aj širšiu ekumenickú obec napísal dve učebnice: Dejiny kresťanskej cirkvi (1997) a Pátranie po cirkvi (2010). Najmä túto druhú možno označiť za jeho duchovný odkaz a chcel by som ju vrelo odporúčať k preštudovaniu všetkým rozmýšľajúcim kresťanom.

Treba ešte dodať, že vo všetkej práci mal br. Jech veľkú oporu a pomoc vo svojej manželke, ses. Bohunke. Pán Boh im nedal vlastné deti, ale o to viac majú tých duchovných.

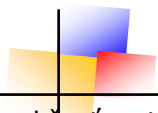
Náš Pán si br. Jecha povolal do svojho kráľovstva 11.9.2017. Zanechal nám tu príklad života naplneného láskou k Bohu i ľuďom, pracovitosťou, náročnosťou i hĺbkou. K tomu volal i všetkých nás. Vďaka, Pane, za jeho život!

Demokracie a teokracie v cirkvi

Miloslav Jech (Brána 3/2007)

Demokracie a teokracie predstavujú dvě protichůdné lidské ideje, rodící se z vývoje lidské odpovědnosti za život na této zemi. Demokratické smýšlení se vyvinulo až v naší moderní době jako důraz na rovnoprávnost a odpovědnost každého jedince za vývoj společnosti. Teokratické smýšlení má proti tomu původ už v hlubokém starověku jako projev všeobecného respektu vůči božskému světu

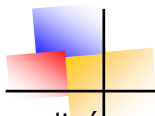
nad světem člověka. V moderní době ale navazuje na křesťanství a zdůrazňuje odpovědnost člověka vůči Bohu jako nejvyšší instanci.

Církev

Ta svým vznikem už není světem lidských idejí a představ, ale jeho významným protějškem. Svým původem je dílem Ducha svatého mezi lidmi, prostorem průlomu svrchované Boží moci v Kristu do lidského života. Její působení je ovšem též viditelným projevem kvality její zvěsti. Svým vznikem navazuje už na zvěst starozákonních proroků, kteří k průlomu Božího království v lidech otevírali perspektivu. Církev mají tvořit lidé, kteří svůj život evangeliu otevřeli a získali nový, velice střízlivý pohled na svět i na sebe. Jejím posláním není, aby konkurovala ideálům, které ovládají lidskou společnost, ale aby s nimi vstoupila v rozhovor. Aby stála mezi různými směry lidské odpovědnosti za svět, kterou představuje i demokracie nebo teokracie. V tomto svém postavení proto má být pouze nástrojem Boží svrchovanosti nad světem v Ježíši Kristu. Demokratickému či teokratickému smýšlení má být otevřena jako Bohem povoláný partner v rozhovoru o otázkách odpovědného života na zemi. K tomu směřuje téma tohoto článku.

Musíme vzít vážně, že ze své lidské přirozenosti je církev problematickým světem, může však být avantgardou, která ukazuje cestu kupředu. V církvi vládne od apoštolských počátků vnitřní napětí, protože mnozí hledají jen vlastní věci u Boha. Pohled na napětí mezi židy a pohany v první církvi v jejich hledání vlastních věcí nás učí, že krizové situace je možno řešit jen apoštolsky. Nemůžeme přehlédnout, že právě na nich a jejich nejbližších spolupracovnících spočívá břímě svědeckého poslání církve. Oni totiž své životy plně otevřeli pro průlom Boží moci!

Poddanost evangeliu byla v životě mnohých potlačována jejich vžitým náboženským zájmem - pouhým hledáním osobní spásy. Tak je tomu od pradávna mezi pohany, a proto i mezi mnohými křesťany. Touto nalomeností je církev provázena dodnes, zůstává stále i světem hlubokých duchovních krizí. Čtème Skutky apoštolů a apoštolské listy! Stále nad církví visí otazník, nakolik je schopna zvěstovat Krista apoštolsky - tedy nejen kázáním, ale i poddaností života svých údů pod Boží svrchovanost. Jinak se učí ve víře v Krista nábožensky vidět hlavně osobní životní výhru. V církvi proto nesmí chybět zápas o duchovní život pod kázní apoštolské zvěsti. Pouhým kázáním není

pravdivým svědkem svobody v Kristu, ale zmařenou solí. Stát se vpravdě nástrojem v Boží ruce proto v církvi není samozřejmé!

Otazníky nad církví

V těchto duchovních souvislostech potřebujeme rozumět nadpisu tohoto článku, který nyní navíc předznamenujeme otazníkem: demokracie a teokracie v církvi? Je to vlastně otazník nad církví, má nás inspirovat k hledání odpovědi na otázku, co církev ohrožuje a k čemu má směřovat. Inspirováni pohledem na prvou církev musíme vzít vážně, že ke zvěsti evangelia neoddělitelně patří nade vše důležitý apoštolský zápas o teokracii, která ovšem nesouvisí s náboženskou teokracií, ale znamená průchod Boží bázně v církvi. "S bázni a chvěním uvádějte ve skutek své spasení," naléhá apoštol. (F 2,12) Proto je falešné a zavádějící, když si ze všeho nejraději připomínáme jen to, že Bůh miluje hříšného člověka. To je naše "náboženské" pokušení! "Ježíš Kristus je Pán - s bázni a chvěním uvádějte ve skutek své spasení." (F 2,11-12) Naše křesťanské myšlení i postoje věru snadno upadají do falešné jistoty, když si rádi citujeme jen různá zaslíbení či ujištění.

Právě tak je falešné, když do života církve vpašujeme moderní demokratické smýšlení, které zdůrazňuje rovnost všech. Demokracie patří do občanského života. Naše rovnost před Bohem má zcela jiný charakter: "Všichni zhřešili a jsou daleko od slávy Boží." (Ř 3,23) Je předznamenána Božími soudy a zvěstí o milosti. "Bůh totiž všechny uzavřel pod neposlušnost, aby se nade všemi slitoval." (Ř 11,32) To nás spojuje před Bohem. Zvěst evangelia naléhá, abychom dali průchod Božímu formování našeho charakteru, které směřuje k tomu, abychom v pokoře jedni druhých břemena nesli. Jak k tomu dospět? Tváří v tvář člověku, který chce být odpovědný sám před sebou, nás apoštolská zvěst i apoštolský zápas o církev volá k osobní odpovědnosti před Bohem. Zápas o duchovní existenci církve reformace potlačila zápasy o autoritu učení církve. V církvi to běžně chodí stejně jako v "občanské" společnosti. Jestliže v církvi nemá místa úsilí o demokratizaci vztahů, je nebezpečné, když se neotevře pro apoštolskou radu: "V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým." (Ef 5,21) To se stalo nesamozřejmé, protože v církvi je hluboko zakořeněn pouze náboženský provoz. O co jde?

Došlo k tomu hned v poapoštolské době, že se církev stala prostorem pouze náboženského spásného vyžití: začala být

považována za prostředníka spásy v Kristu, a to z ní učinilo duchovní autoritu nad věřícími. Už na počátku čtvrtého století se ochotně uchýlila pod ochranu císaře a stala se vládnoucím náboženským kultem, který zastínil kulty pohanské. Stala se nakonec i soupeřem světských vládců a v této opovážlivé existenci směřovala k stále hlubšímu duchovnímu úpadku... Reformátoři v šestnáctém století stačili pouze na to, že proti jejímu úpadku postavili autoritu apoštolského učení o spásy v Kristu. Když se sami též neshodli na jeho pochopení a výkladu, otevřeli dveře církevní roztržitosti, takže si dnes přes hranice mnohých církví už vzájemně nerozumíme. To je vážné! Církev, která je autoritou v chápání apoštolského učení, je zahleděna do sebe a místo k služebnosti směřuje ke své důležitosti. Zvěstuje spásu člověka, ale svým provozem a životem svých údů není jednoznačným svědkem o moci evangelia.

Církevně roztržštěné křesťanství nestihlo vést pokorný zápas o duchovní existenci církve. Mělo však vliv na vývoj moderní demokracie a teokracie, ovšem za cenu vzájemného ovlivňování. Takže západní svět dnes je - či lépe chtěl by být - demokratický a současně i křesťanský, ale právě proto není schopen být ani demokratický ani křesťanský. Pomysleme jen na hrůzovlády fašismu, nacismu, bolševismu! Navíc je dnes náš "demokratický" i všelijak "teokratický" svět prověřován ještě konfliktem s náboženským světem islámu. Církev, která v sobě potlačila výzvu apoštolského zápasu o vlastní duchovní základy, stála už u kolébky tohoto vývoje a v rámci "křesťanského" letopočtu ho stále provází! Stala se autoritou, která se dnes vůči domněle dospělému světu nachází v situaci duchovní nedospělosti a roztržitosti. Demokratickým světem je více nebo méně respektována, často však chápána jako přežitek, který stále ještě ovládá nesvéprávnost mnohých.

Odpovědnost církve

Potřebujeme hluboce prožít, že církev neohrožuje to, co na ni útočí zvenčí z vývoje současné společnosti, ale co je skryto v defektním vývoji k církevně roztržštěnému křesťanství. To nemůže být odčiněno úsilím o ekuménu, ani jednostrannou mobilizací k duchovní aktivitě, která se nám stává spíše pokušením k lacinému a sebevědomému elánu. Někteří křesťané uprostřed duchovního zmatku snadno upadají do pokušení pouze "fandit" Bohu. Zůstáváme sobě i světu dlužni trochu více: v duchu pokání se otevřít pro hlubší

kvalitu našej duchovnej aktivity. Palčivé otázky súčasnej doby na nás naléhajú, aby sme sa dali vyburcovať k starosti o duchovný život cirkvi. Zvykli sme si bežne považovať cirkvi za jakási duchovná záťaž, v ktorých sa chceme hlavne dobre cítiť, odpočinúť si, prijať napomenutie i povzbudenie a potešenie. Cirkvi ako dielo Ducha je však priestorom duchovnej mobilizácie, aby sme rozoznali a prežili, čo zostávame dlžní svetu. Mali by sme vedieť, že prorocká výzva, vyslovená jménom Božím na adresu starozákonného ľudu, platí i nám: "Kto po vás chce, aby ste šlapali má nádvoří?" (Iz 1,12)

Naša zodpovednosť je veľká a naléhá na nás, aby sme sa otvorili pre starosť, že cirkvi tak vydatne spolupracuje na stále složiterejšej situácii sveta. Vždyť celou "kresťanskou" érou sveta prechádza pôsobenie cirkvi, ktorá mierou svojho vlivu inšpirovala i vývoj teokratického či demokratického smýšľania! Na prahu 21. storočia však už významne dozrávame k hlbokému krízu sveta, v ktorej nejen heslá demokracie a teokracie stále viac pozbývajú na váhu. Cirkvi, ktorá nebdí nad sebou a snaží sa byť svetlom sveta, zrazuje svoj vlastný poslanie byť čitateľným svedkom svrchovanej Božej vlády. Jsme svetu dlžní svedecký odstup a máme - podobne ako Komenský v bouřích své doby - hľadať "jedno potrebné". Po dvoutisíciletom zmatačnom soužití cirkvi se světem máme to jedno potrebné stále před sebou: apoštolský zápas o cirkvi, který formuje charakter jejího poslání na světě.

500. výročie reformácie (1. časť)

31. október 1517

Prenesme sa na začiatok 16. storočia do nemeckého regiónu. Pápež LEV X. a ALBRECHT BRANDENBURSKÝ (magdeburský arcibiskup) sa spoločne zaoberali veľkým cirkevným a finančným plánom. Pápež potreboval peniaze na stavbu katedrály sv. Petra v Ríme a Albrecht chcel tretie biskupstvo (Mohučské arcibiskupstvo). Na oplátku za osobitný pápežský dišpenz Albrecht mal zaplatiť veľký finančný obnos. Roku 1514 sa Albrecht nechal zvoliť za arcibiskupa mohučského, čím sa zároveň stal kancelárom nemeckej ríše.

Arcibiskupstvo malo zaplatiť Rímu 14 000 guldenov, Albrecht mal zaplatiť za výnimku 10 000 guldenov navyše. FUGGEROVSKÝ bankový dom v Augsburgu požičal peniaze a Albrechtovi zverili administráciu predaja odpustkov, ktorá mu mala pomôcť splatiť dlžobu. Na predaj boli pápežské odpustky (nazývané aj pápežské listy). Albrecht poveril väčší počet predavačov, medzi ktorými bol JÁN TETZEL, dominikánsky mních. V severnom Nemecku (vrátane Sasku) jedna polovica z výnosu išla pápežovi a druhá Albrechtovi. Elektor FRIEDRICH MÚDRY (zakladateľ univerzity vo Wittenbergu) zakázal predaj v Sasku, ale ľudia prekračovali hranice blízko Wittenbergu, kde Tetzel uskutočňoval svoj predaj.

LUTHER počul o Tetzellovom kázaní a bol presvedčený, že je škodlivé pre morálny a náboženský život jeho spoluobčanov. (Tetzel vo svojom výrečnom kázaní o odpustkoch zachádzal oveľa ďalej, ako bola oficiálna teológia odpustkov; známy je jeho veršik: *"Keď minca v pokladni zazvučí, duša z očistca ihneď vyskočí"*.) Predvečer sviatku všetkých svätých 31. októbra 1517, po tom, čo za posledné dva roky viackrát kázal na túto tému, LUTHER mal pripravených svojich 95 téz, alebo výrokov ako predmet na akademickú debatu. Podľa zvyklosti ich vyvesil na dvere hradného kostola vo Wittenbergu. Téma však bola predmetom všeobecného záujmu. Latinský originál bol preložený v tlačiarni do nemčiny a z celého Nemecka prichádzali požiadavky na text. Luther poslal jednu kópiu so sprievodným listom arcibiskupovi Albrechtovi.

- 1. Keď náš Pán a Majster hovorí: "Pokánie číňte" atď., tak chce, aby celý život Jeho veriacich na zemi bol ustavičným pokáním.**
- 2. A takéto slovo nemožno chápať z hľadiska sviatosti pokánia, to jest ako spoveď a zadostúčinenie udeľované kňazským úradom.**
3. Nerozumel tým ani vnútorné pokánie; veď vnútorné pokánie nie je nanič, nie je nijakým pokáním, ak nepôsobí navonok všelijaké umŕtvovanie tela.

4. Preto Boží trest trvá, kým človek má v nenávisti sám seba, to je pravé vnútorné pokánie, totiž až po prechod z tohto do večného života.
5. Pápež nechce ani nemôže nijaké iné tresty odpustiť než tie, ktoré uložil zo svojej vôle alebo podľa cirkevných ustanovení.
6. **Pápež nemôže nijakú vinu za hriech inak odpustiť, len tak, keď vyhlási a potvrdí, že Boh ju odpustil; alebo keď to činí v prípadoch, ktoré si vyhradil pre seba, a v tých, ak nimi človek pohrdne, vina ostáva nezrušená a neodpustená.**
7. Boh nikomu neodpúšťa vinu, koho by súčasne celkom nepokoril a nepodriadil kňazovi ako svojmu zástupcovi.
8. Cirkevné ustanovenia, ako sa treba spovedať a kajať, sú uložené iba živým a nič sa podľa nich nesmie ukladať umierajúcim.
9. Je teda dobrodením Ducha Svätého v pápežovi, keď on všade v svojich nariadeniach vyníma prípad smrti a najvyššej biedy.
10. Kňazi konajú nerozumne a zle, keď umierajúcim ľuďom zadržujú cirkevné pokánie až pre očistec, aby až tam učinili zadosť.
11. Táto burina, že cirkevné pokánie alebo zadosťučinenie menia na tresty očistca, bola zasiata, zatiaľ čo biskupi spali.
12. Kedysi za "kanonické tresty", to jest pokánie a zadosťučinenie za spáchané hriechy ukladali nie po, ale pred rozhrešením, aby sa skúmalo, či je ľútosť opravdivá.
13. Umierajúci už za všetko pykajú svojou smrťou a už odumreli trestom cirkevných zákonov, a tak právom sú od nich oslobodení.
14. Nedokonalá pobožnosť alebo nedokonalá láska umierajúceho nutne prináša so sebou veľké obavy, áno, o čo je láska menšia, o to je väčší strach.
15. Tento strach a hrôza samy osebe - nehovoriac o iných veciach - stačia na to, aby dali pocítiť biedu a súženie očistca, pretože sa približujú úzkostiam a zúfalstvu.
16. Peklo, očistec a nebo sa asi tak líšia od seba, ako úplné zúfalstvo, temer zúfalstvo a istota spasenia.

17. *Ako sa zdá, duše v očistci potrebujú, aby sa strach a hrôza umenšili, ale súčasne, aby pri nich rástla a zveľadľovala sa láska.*
18. *Zdá sa však, že nemožno dokázať ani rozumnými dôvodmi ani Písmom, že by sa duše v očistci nenachádzali v stave zásluh alebo pribúdania lásky.*
19. *Zdá sa, že ani to sa nedá dokázať, že by duše v očistci, aj keď nie všetky, si boli isté svojou blaženosťou a bez obáv o ňu, hoci my v tom istotu máme.*
20. *Preto slovami: "Úplné odpustenie všetkých trestov" nemyslí pápež, že sa vôbec všetky tresty odpúšťajú, ale len tie, ktoré on sám uložil.*
21. ***Mýlia sa teda všetci tí kazatelia odpustkov, ktorí hovoria, že pápežovým odpustkom je človek zbavený každého trestu a získa spasenie.***
22. *Áno, pápež dušiam v očistci neodpúšťa ani jeden jediný trest, ktorý by si v tomto živote boli museli podľa cirkevných ustanovení odpykať.*
23. *Veru, ak je možné niekomu udeliť odpustenie všetkých trestov, tak určite len tým najdokonalejším, to značí len máloktorým.*
24. *Preto musí byť väčšina ľudí oklamávaná tými najnevyberanejšími a vystatovačnými sľubmi, že sú oslobodení od všetkých trestov.*
25. *Tú istú moc, ktorú má nad očistcom pápež vo všeobecnosti, má aj každý biskup a duchovný pastier vo svojom biskupstve a vo svojej farnosti osobitne.*
26. *Pápež veľmi dobre robí aj tým, že udeľuje dušiam odpustenie nie na základe moci kľúčov (ktorú v tomto rozsahu nemá), ale pomocou príhovorných modlitieb.*
27. ***Ľudské rečičky kážu tí, čo tvrdia, že len čo groš vhodený do truhlice zazvoní, duša vyletí z očistca.***
28. *Isté je to, že len čo groš zazvoní v truhlici, narastá zisk a lakomstvo, avšak pomoc a príhovorná modlitba cirkvi závisí jedine na Božej dobrej vôli.*
29. *Kto vie, či aj všetky duše v očistci chcú byť vykúpené, ako sa vraví, že sa stalo sv. Severínovi a Paschálovi.*

30. Nikto nie si je istý, že je jeho ľútosť úprimná; ešte menej si môže byť istý, že dostal úplné odpustenie hriechov.
31. Ako sú zriedkaví tí, čo majú opravdivú ľútosť, práve tak sú zriedkaví aj tí, čo získajú opravdivé odpustenie, to značí, že sú veľmi zriedkaví.
32. Tí budú aj so svojimi učiteľmi zatratení, čo sa nazdávajú, že pomocou odpustkov majú istotu spásy.
33. Veľmi sa treba varovať tých, čo hovoria, že pápežov odpustok je najvyšším a neoceniteľným darom Božím, ktorým je človek zmierený s Bohom.
34. Lebo odpustková milosť sa vzťahuje len na tresty sviatostného zadosťučinenia, ktoré uložili ľudia.
35. Nekresťansky kážu tí, čo si chcú duše z očistca vykúpiť alebo získať svedné lístky, nepotrebujú ľútosť.
- 36. Každý kresťan, ktorý pociťuje pravú ľútosť nad svojimi hriechmi, má úplné odpustenie trestu aj viny, ktoré mu patrí aj bez odpustkov.**
- 37. Každý opravdivý kresťan, či živý alebo mŕtvy, má účasť na všetkých duchovných pokladoch Krista a cirkvi z daru Božieho, aj bez odpustkov.**
38. Predsa však pápežovým odpustením a udeľovaním sa nemá pohrdať, lebo (ako už bolo povedané) jeho odpustenie je vyhlásením Božieho odpustenia.
39. Je nesmierne ťažké aj pre najučenejšieho teológa chváliť pred ľuďom súčasne márnотratné udeľovanie odpustkov a pravú ľútosť.
40. Opravdivá ľútosť vyhľadáva a miluje trest; plnosť odpustkov však zbavuje trestu a pôsobí, že človek naň zanevrie, aspoň vtedy, keď je na to príležitosť.
41. O pápežových odpustkoch treba opatrne kázať, aby sa prostý človek nesprávne nedomnieval, že majú prednosť pred ostatnými skutkami lásky.
42. Kresťanov treba poučovať, že nie je pápežovou mienkou, aby sa kupovanie odpustkov rovnalo nejakému skutku milosrdenstva.

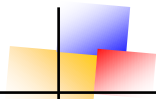

43. Kresťanov treba poučovať, že ten, kto chudobnému dáva, núdznemu požičiava, lepšie robí, ako keby si kúpil odpustky.

44. Lebo skutkami lásky rastie láska a človek sa stáva lepším. Odpustkami sa však nestáva lepším, ale len zbaveným trestov.
45. Kresťanov treba poučovať, že kto necháva svojho blížneho trpieť biedu a bez ohľadu na to si kúpi odpustok, nezískal pápežovo odpustenie, ale privodí na seba Božiu nemilosť.
46. Treba učiť kresťanov, že keď neoplývajú nadmerným bohatstvom, povinní sú ponechať si to, čo patrí ku každodenným potrebám pre svoj dom, a nie premárniť to za odpustky.
47. Kresťanov treba poučovať, že kupovanie odpustkov je dobrovoľné, a nie nariadené.
48. Kresťanov treba poučovať, že keď pápež udeľuje odpustky, viacej potrebuje nábožnú modlitbu a ju aj väčšmi požaduje než peniaze.
49. Kresťanov treba učiť, že pápežove odpustky sú dobré, kým sa človek na ne nespolieha, naproti tomu nič nie je škodlivejšie, ako keď následkom toho stratí človek bázeň Božiu.
50. Kresťanov treba poučiť, že keby pápež vedel o vydieračstve predavačov odpustkov, mal by radšej chcieť, aby Chrám sv. Petra zhorel na popol, než aby ho stavali z kože, mäsa a kostí jeho ovečiek.
51. Kresťanov treba poučiť, že pápež, ako je povinný, by aj svoje vlastné peniaze rozdelil tým mnohým ľuďom, ktorých teraz niektorí predavači odpustkov pripravili o ich peniaze, aj keby sa na to mal predať Chrám sv. Petra.
52. Získať spasenie odpustkami je márnou nádejou, aj keby odpustkový poverenec, ba sám pápež, vlastnú dušu dal za to do zálohu.
53. Nepriateľmi Kristovými a pápežovými sú tí, čo kvôli kázaniu odpustkov celkom zakazujú v iných kostoloch zvestovať slovo Božie.
54. Krivdí sa slovu Božiemu, keď sa v kázni venuje práve toľko času, ba ešte viacej, vyhlasovaniu odpustkov, ako slovu Božiemu.

55. *Pápežovou mienkou nemôže byť nič iné, než keď za odpustky, ktoré majú malú hodnotu, jedným zvonom, prostou okázalosťou a slávnosťou hlásajú, aby sa naproti tomu evanjelium ako najcennejšie ctilo a slávilo so sto zvonmi, stonásobnou okázalosťou a obradmi.*
56. *"Poklady" cirkvi, z ktorých pápež udeľuje odpustky, nikto zboru Kristovmu ani dostatočne neoznačil, ani neoznámil.*
57. *Že to nie sú časté poklady, možno poznať podľa toho, že mnohí kazatelia tieto poklady tak ľahko nevydávajú, ale skôr sa snažia ich hromadiť.*
58. *Nie sú to ani zásluhy Kristove a svätých, lebo tie pôsobia stále, aj bez príspevia pápeža, vnútornému človeku milosť, a súčasne zovňajšiemu človeku kríž, smrť a peklo.*
59. *Sv. Laurencius nazval chudobných v cirkvi pokladmi cirkvi; pritom však použil toto slovo v zmysle svojej doby.*
60. *My hovoríme z dobrého dôvodu a bez ľahkomyselnosti, že tento poklad je mocou kľúčov cirkvi, ktorá jej bola darovaná zásluhami Kristovými.*
61. *Je totiž jasné, že na odpustenie trestu a na rozhrešenie v prípadoch pápežovi vyhradených stačí mu jeho moc sama osebe.*
62. *Opravdivým pokladom cirkvi je však sväté evanjelium o Božej sláve a milosti.*
63. *Tento poklad je však, prirodzene, vo veľkej nenávisti, lebo pôsobí, že prví budú poslednými.*
64. *Poklad odpustkov je naproti tomu prirodzene najpríjemnejší, lebo z posledných robí prvých.*
65. *Preto sú poklady evanjelia sieťou, ktorou kedysi lovili bohatých ľudí.*
66. *Avšak poklady odpustkov sú sieťou, ktorou v dnešnej dobe lovia bohatstvo ľudí.*
67. *Odpustky, ktoré kazatelia vyhlasujú za najväčšiu milosť, treba naozaj za veľkú milosť pokladať, lebo prinášajú veľký zisk a úžitok.*
68. *Takéto odpustky sú však skutočne najnepatrnejšou milosťou, keď ich porovnávame s milosťou Božou a blaženosťou kríža.*

69. *Biskupi a duchovní pastieri sú povinní poverencov apoštolských odpustkov pripustiť so všetkou poctou.*
70. *Avšak oveľa viac sú povinní očami a ušami pozorovať, aby títo poverenci nekázali svoje vlastné výmysly namiesto pápežovho nariadenia.*
71. *Kto hovorí proti pravde pápežských odpustkov, nech je prekliaty a zlorečený.*
72. *Komu však robia starosti svojvoľné a drzé slová kazateľa odpustkov a trápia ho, nech je požehnaný.*
73. *Ako pápež ľahko postihuje svojou nemilosťou a kľatbou tých, čo sa proti odpustkom dopúšťajú rozličných ľstivých útokov,*
74. *tak tým viac chce zasiahnuť svojou nemilosťou a kľatbou tých, čo pod zásterkou odpustkov, na úkor svätej lásky a pravdivosti, páchajú ľstivé podvodu.*
75. *Pápežské odpustky pokladať za také účinné, že môžu človeka zbaviť hriechu, aj keby matku Božiu zneuctil - keď už hovoríme o čomsi takom nemožnom - je nezmyslom.*
76. *Naproti tomu tvrdíme, že pápežské odpustky nemôžu zrušiť ani ten najmenší všedný hriech, keďže sa to týka viny toho hriechu.*
77. *Hovoriť, že aj keby sv. Peter bol teraz pápežom, nemohol by udeliť väčšiu milosť, je rúhaním sa proti sv. Petrovi a pápežovi.*
78. *Naproti tomu hovoríme, že aj tento, aj každý iný pápež má oveľa väčšiu milosť, a to evanjelium, duchovnú moc a dar uzdravovať atď., o ktorých je reč v 1K 12.*
79. *Tvrdiť, že kríž, nádherne ozdobený pápežovým znakom, dokáže toľko ako kríž Kristov, je rúhaním sa Bohu.*
80. *Biskupi, duchovní pastieri a teológovia, ktorí si dovoľia pred ľuďmi takéto reči hovoriť, musia z toho vydať počet.*
81. *Takáto drzá a nehanebná kázeň o odpustkoch pôsobí, že aj učeník bude zaťažko ubrániť pápežovu česť a hodnotu voči ohováraniam alebo vôbec proti nepopierateľne ostrovtipným otázkam prostého človeka.*
82. *Ako napríklad: Prečo nevyslobodí pápež z očistca všetky duše kvôli najsvätejšej láske a pre najvyššiu biedu duší, teda z dôvodu pre neho najľahšieho, keď už nespočetné duše*

vyslobodzuje kvôli najbiednejšiemu peniazu na stavbu Chrámu sv. Petra, teda z dôvodu naozaj ľahkovážneho?

83. *Alebo: Prečo zostávajú v platnosti platené modlitby za zosnulých a výročné spomienky úmrtia prečo pápež nevracia alebo nedopraje vziať späť obročia, založené v prospech mŕtvych, keď je predsa nesprávne modliť sa ešte i naďalej za vykúpených?*
84. *Alebo: Aká je nová zbožnosť Božia a pápežova, že aj bezbožnému a nepriateľovi za peniaze doprajú vykúpiť pobožnú, bohobojnú a Bohom milovanú dušu a nechcú skôr ich vyslobodiť z lásky a zdarma pre veľkú biedu a kvôli bohobojnej a milovanej duši?*
85. *Alebo: Prečo sa majú ešte staré ustanovenia o pokání, ktoré už dávno fakticky musia platiť za mŕtve a zrušené, lebo sa neužívajú, zaplatiť peniazmi v súvisi s odpustkami, akoby boli ešte živé a účinné?*
86. *Alebo: Prečo teraz pápež nestavia radšej Chrám sv. Petra za svoje vlastné peniaze, než za peniaze chudobných kresťanov, keďže jeho majetok je väčší ako majetky najbohatšieho Crassa?*
87. *Alebo: Čo odpúšťa pápež alebo čo udeľuje tým, ktorí sú už oprávnení mať účasť na všetkých duchovných pokladoch svojím dokonalým pokáním na úplné odpustenie?*
88. *Alebo: Čo lepšieho by sa mohlo cirkvi stať, keby pápež to, čo teraz iba raz robí, stokrát denne každému veriacemu daroval toto odpustenie a tento podiel?*
89. *Ak teda ide pápežovi pri odpustkoch viacej o spásu duší než o peniaze, prečo zrušil predtým povolené listy o odpustkoch, keďže boli práve také účinné?*
90. *Chcieť tieto ostré a povážlivé námietky laikov iba násilím potlačiť a neutíšiť ich udaním dôvodov značí vydať cirkev a pápeža napospas posmechu nepriateľov a kresťanov robiť nešťastnými.*
91. *Keby odpustky boli bývali hlásané v duchu pápežovom a podľa jeho mienky, bolo by na tieto námietky ľahko odpovedať, ba vôbec by nikdy neboli vznikli.*

92. Nech teda zmiznú všetci tí proroci, ktorí cirkvi Kristovej hovoria: "Pokoj, pokoj", a pokoja niet.
93. Avšak iba tým prorokom sa musí dobre vodiť, ktorí cirkvi Kristovej vravia: "Križ, križ", a križa predsa niet.
94. Kresťanov treba napomínať, aby sa usilovali nasledovať svoju hlavu - Krista - aj cez križ, smrť a peкло.
95. A nech sa viacej spoľahnú na to, vchádzať skrze mnohé súženia do kráľovstva nebeského, než na bezstarostný prelud, že je pokoj.

AMORE ET STUDIO ELUCIDANDAE
veritatis hac subscripta disparebunt Vuittembergae, Praesidete
R. P. Martino Luther, Aynū & S. Theologiae Magistro, eius-
demq; ibidem lectore Ordinario. Quare petit ut qui non pos-
sunt uerbis praesentes nobiscum discipulare, agantur literis ab-
sentes. In nomine domini nostri Iesu Christi. Amen.

Omnino & Magister noster Iesus Christus, di-
cendo poenitentiam agite &c. omnem uitam si-
delium, poenitentiam esse uoluit.

Quod uerbū poenitentia de poenitentia sacra-
mentali, i. confessionis & satisfactionis quae
sacerdotum ministerio celebratur non po-
teat intelligi.

- ij Non tamen soli intēdit interiorē, immo interior nulla est, nisi
foris operetur uarias carnis mortificationes.
- iiij Manet itaq; poena donec manet odium sui, i. poenitentia uera
intus scilicet usq; ad introitum regni celorum.
- v Papa non uult nec potest, ullas poenas remittere; praeter eas,
quas arbitrio uel suo uel canonum imposuit.
- vj Papa nō potest remittere ullam culpā, nisi declarādo & appro-
bando remissam a deo. Aut certe remittēdo casus reueruatos
sibi, quibus conceptis culpa prorsus remaneret.
- vij Nulli prorsus remittit deus culpam, quia simul cum subijciat
humiliarum in omnibus sacerdoti suo uicario.
- viiij Canones poenitentialia soli uiuentibus sunt impositi; nihilq;
moriūris, secundu eisdem debet imponi.
- ix Inde bene nobis facit spiritus sanctus in Papa: excipiēdo in su-
is decretis semper articulum mortis & necessitatis.
- x Indocēte & male faciūt sacerdotes ij, qui moriūris poenitēcias
canonicas in purgatorium referunt.
- xj Zizania illa de mutanda poena Canonica in poenā purgato-
rij uidentur certe dormientibus Episcopis seminata.
- xij Olim poenae canonicae nō possent, sed ante absolutionem impo-
nebantur, tanq; tentamenta uerae contritionis.

DISPVATIO DE VIRTUTE INDVLGEN.

- xij Moriūris, per mortem omnia soluunt, & legibus canonū mor-
tui tam sunt, habentes iure earū relaxationem.
- xiiij Imperfecta sanitas seu charitas moriūris, necessario secum fert
magnū timorem, cūq; maiorē, quā minor fuerit ipsa.
- xv Hic timor & horror, satis est, se solo (utalia taceam) facere poe-
nam purgatorij, cum sit proximus desperationis horror.
- xvj Videntur, infernus, purgatorium, celum disferre; sicut despe-
ratio, prope desperationē, securitas differunt.
- xvij Necessarium uidetur animabus in purgatorio sicut minui hor-
rorem, ita augeri charitatem.
- xviii Nec probatū uidetur ullis, aut rationibus, aut scripturis, q; sint
extra statum meriti seu augendae charitatis.
- xix Nec hoc probatū esse uidetur, q; sint de sua beatitudine certae
& securae, saltem oēs, licet nos certissimū simus.
- xx Igit̃ Papa per remissionē plenariā omnium poenarū, non simpli-
citer omnū intelligit, sed a seipso tūmodo impostarū.
- xxj Errant itaq; indulgentiarū praedicatores ij, qui dicunt per Pa-
pae indulgentias, hominē ab omni poena solui & saluari.
- xxij Quia nullum remittit animabus in purgatorio, quā in hac ui-
ta debuissent secundum Canones soluere.
- xxij Si remissio ulla omnium poenarū potest dari; certū
est eam nō nisi perfectissimis, i. paucissimis dari.
- xxiiij Passi ob id necesse est, maiorem partē populi per indifferētē
illam & magnificam poenae soluae promissionem.
- xxv Qualē potestatem habet Papa i purgatorio gēraliter talē habet
quilibet Episcopus & curas in sua diocesi, & parochia spāliter.
- i Optime facit Papa, q; nō potestatem clauis (quā nullam habet)
sed per modum suffragij dat animabus remissionem.
- ij Hominē praedicant, qui statim, ut factus nūmus in cistam tū-
nient, euolare dicunt animam.
- iiij Certū est nūmo in cistam tinniente, augeri quæstum & auari-
ciam posse; suffragij autē ecclesiae est in arbitrio dei solius.
- iiij Quis scit si omnes animae in purgatorio uelint redimi, sicut de
sancto Severino & paschali factum narratur.
- v Nullus securus est de ueritate suae contritionis; multo minus

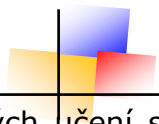

Dišputa sa nikdy formálne neuskutočnila, ale účinok téz na obyvateľstvo bol okamžitý a predaj odpustkov sa takmer úplne zastavil! Albrecht poslal výtláčok pápežovi Levovi X. Vatikán okamžite vyvíjal tlak na odstavenie Luthera. Elektor FRIEDRICH MÚDRY (zakladateľ univerzity vo Wittenbergu, kde Luther dosiahol r. 1512 hodnosť doktora a stal sa profesorom biblickej teológie) bol hrdý na univerzitu aj na Luthera. To je pre ochranu Luthera pre najbližšie obdobie kľúčové. Luther bol povolaný do Ríma, aby sa zodpovedal zo svojho útoku na systém odpustkov. Poslúchnutie tohto príkazu by bolo znamenalo jeho smrť. Situácia bola veľmi delikátna: blížili sa voľby cisára, ktoré mali nahradiť MAXIMILIÁNA (ten onedlho 12. januára 1519 zomrel). Pápež bol veľmi opatrný, nakoľko Friedrich bol v jeho plánoch dôležitý. Protesty elektora Friedricha preto znamenali zrušenie predvolania. Naliehanie pápežského legáta v Nemecku, kardinála CAJETANA na elektora, aby Luthera vyhnal zo svojho územia, ostalo nevypočuté. Vo Wittenbergu Luther vydal správu pre tlač. Uvedomil si, že ho podporujú tisíce ľudí. Tým, že sa zdôveril verejnosti, získal si veľké sympatie. Luther sa rýchlo stával medzinárodnou osobnosťou. Jeho zobraňované latinské spisy boli publikované v Bazileji a čoskoro sa vypredali. Čítali sa nielen v Nemecku, ale aj v Anglicku, Francúzsku, Švajčiarsku, Španielsku a v Ríme...

Ale začnime s reformačným hnutím pekne od začiatku, do tzv. predreformačného obdobia v 14. storočí.

Prereformačné obdobie (1300 - 1500)

Výber osobností predreformátorov prezrádza náš názor na podstatu reformácie. Ak z množstva osobností, ktoré sa snažili o reformu cirkvi, len niektoré nazveme predreformátormi, alebo "reformátormi pred reformáciou", znamená to, že títo sa svojím učením a dielom najviac priblížili k jej princípom. Pretože hlavný princíp reformácie vidíme v jej radikálnom presunutí najvyššej a jedinej cirkevnej autority na Písmo,

predreformátormi nazývame tie osobnosti, v ktorých učení sa objavil tento dôraz.

JOHN WYCLIFFE (1328 - 1384)

Filozof, teológ a reformátor cirkvi z Yorkshire. Študoval a neskôr učil v Oxforde. Ako prvý sa venoval otázke cirkevných hmotných statkov. Zastával názory o panstve, podľa ktorých štát za istých okolností má právo konfiškovať cirkevné majetky. Napísal napr. dielo *O moci pápeža* (r.1379), v ktorom pripustil možnosť hlavy viditeľnej cirkvi, ak táto bude naozaj nasledovať apoštola Petra v jeho jednoduchosti a chudobe. Roku 1382 napísal, že Kristus a nie pápež je hlavou cirkvi; na podporu týchto tvrdení Wycliffe používal Bibliu.

V ďalšom diele o Eucharistii poprel učenie o transsubstanciácii ako nelogické, nebiblické a nezodpovedajúce učeniu starej cirkvi. Na základe toho boli jeho tézy na synode v Londýne r. 1382 odsúdené ako heretické. Napriek tomuto odsúdeniu Wycliffe zomrel prirodzenou smrťou. Až koncil v Kostnici dal príkaz vykopať jeho kosti, spáliť a hodiť do rieky.

Wycliffe dal aj podnet na preklad Biblie z latinčiny do angličtiny, ktorý bol dokončený po jeho smrti skupinou jeho žiakov.

JAN HUS (1370 - 1415)

JAN HUS sa narodil v Husinci pri Prachaticiach v južných Čechách. Roku 1396 dosiahol hodnosť majstra slobodných umení na filozofickej fakulte, začal prednášať a čoskoro potom sa stal kňazom. Roku 1402 sa stal kazateľom v Betlehemskej kaplnke v Prahe, kde dosiahol veľký ohlas medzi ľuďom. Hus otvorene kritizoval predaj odpustkov v Prahe. Pápež odpovedal interdiktom, kráľ VÁCLAV sa mu odcudzil a Hus musel v októbri r. 1412 Prahu opustiť. Na vidieku v tomto období napísal svoje hlavné spisy: *Výklad viery*, *Desatora* a modlitby *Otče náš*, spis o ceste spasenia *Dcerka*, *O svätokupectve* a *Postilu*. V diele *O postačiteľnosti Kristovho zákona* napísal:

"Zachovávanie Kristovho zákona, pretože ide o zákon Božích prikázaní, samo osebe postačuje na to, aby sme ostali v jeho milovaní...

Zákon Kristov bez primiešania ľudskej tradície postačuje spravovať Kristovo ľudstvo spolu so všetkými jeho učeníkmi. Avšak tento zákon postačuje dnes nemenej ako kedysi a ani množstvo, ani spurnosť obrátených ho neoslabuje, ale naopak, zvyšuje jeho platnosť...

Zákon navyiac pridaný k zákonu Kristovmu, je buď v ňom už zahrnutý alebo k nemu nepatrí, lebo je s ním v rozpore. Ak je v ňom zahrnutý, potom ten, kto ho vyhlasuje, nepridáva nový zákon, ale ho vyhlasuje podľa spôsobu učiteľov, ktorí Kristov zákon vysvetľujú. Ak je však pridaný zákon v rozpore s Kristovým zákonom, je nad každú pochybu bezprávny..."

Roku 1414 bol zvolaný všeobecný koncil do Kostnice, na ktorý bol pozvaný aj Hus. Napriek odhováraniu priateľov, rozhodol sa naň dostaviť, keď mu cisár ŽIGMUND zaručil bezpečnosť. V Kostnici bol napriek sľubom uvrhnutý do väzenia. Na verejnom vypočúvaní bol požiadaný, aby odvolal svojich 30 falošných učení, z ktorých bol obvinený. Hus niektoré obvinenia odmietol ako falošné, iné tézy svojho učenia odmietol odvolať, kým nebude usvedčený o svojom omyle z Písma a cirkevných otcov a odmietol podriaďiť svoje svedomie rozhodnutiu koncilu; 6. júla 1415 bol upálený.

POKRAČOVANIE NABUDÚCE (pozn. red.)

Dovolenka v Prameni na Súši

Dvor a farma na Prameni na Súši z vtáčej perspektívy

Tento rok sme na Prameň na Súši pozvali rodinu z Košíc s ktorými sa poznáme z "Mami klubu". Mami klub je aktivita 'našich' amerických misionárov v Art centre pre mamičky s malými deťmi, kde sa majú možnosť stretnúť a popri hrách pre detičky sa zamyslieť aj nad Božím slovom. Oxana a Artem majú ako my tri detičky v približne rovnakom veku. Navrhli sme im stráviť dovolenku spoločne na misionárskej farme Švajčiarkej Misie Viery v malebnej dedinke Súš pri Starej Turej. O tomto mieste sme už písali v Zborových listoch aj v predošlých rokoch.

Keďže obe rodiny máme ešte aj malé bábätká, hlavne mamičky si potrebovali odpočinúť. Uživali sme si možnosti veľkého dvora aj celej farmy, ale dostali sme sa aj na malé výlety do okolia.

Viac o čase strávenom v Prameni na Súši pre nás napísala Oxana:

„Prameň na Súši je miesto kde si človek nie len výborne fyzicky oddýchne, ale načerpá aj psychickú a duchovnú energiu! Tento rok sme ako rodina mali možnosť stráviť dovolenku na tomto mieste, a bola to jedna z lepších dovolení. Nikdy som si nemyslela, že dovolenka môže byť dobrá aj bez mora :))

Tu má rodina možnosť si nie len odpočinúť fyzicky, ale aj počuť Božie slovo. A to je dôležité aj pre deti aby mohli vnímať Božiu lásku, aby v živote vedeli, že sa môžu spoľahnúť na Boha.

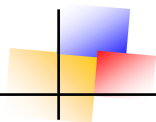
Veľmi sa nám páčila ich farma aj blízke okolie, odkiaľ sú nádherne výhľady a hlavne čistý vzduch.

Ešte by som chcela pochváliť chutné a zdravé jedlo, ktoré sa tam pre nás všetkých varilo. Rad spomínam na milým domáckich vďaka ktorým sme sa u nich cítili skutočne ako na dovolenke.”

JH

Výlet na Javorinu (SR – ČR hranica)

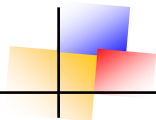
Výlet na hrad Beckov

Vpratovacia brigáda september 2017

V sobotu, 24. septembra kto mohol, prišiel pomôcť vypratať zadné podkrovné priestory. Bol upršaný deň a preto sme spočiatku plánovali len nachystať nepotrebné veci na neskorší odvoz do zberného dvora. Práca nám však šikovne napredovala a viaceri z nás prišlo autom, preto sme sa rozhodli tie veci aj rovno poodvážať. Na obed sme už boli hotoví a ostal po nás odprataný a vyčistený priestor. Teraz už nie je blokován prístup pod strechu a hlavne ku dažďovej ríne v prípade potreby. Pred nadchádzajúcou zimou sa plánuje vylepšiť funkciu automatického rozmrazovania dažďovej ríny a dažďového zvodu.

Ďakujeme za pomoc každému bratovi a sestre Danici za výborný obed.

Čítame si s najmenšími

Milí rodičia, pripravujeme pre vás na pokračovanie témy o Pánovi Ježišovi pre spoločné čítanie si s deťmi. Detičky nás často prekvapujú múdrymi otázkami. Často si ani neuvedomujeme ako deti skoro vnímajú súvislosti a sú citlivé na veci okolo seba. To platí aj o duchovných veciach. Preto veríme, že vám tieto odpovede pomôžu vysvetliť detské otázky ich rečou.

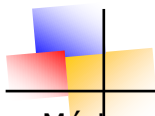
1. Čo znamená meno Ježiš?

Otcovia a mamy zvyčajne vyberú svojmu dieťaťku meno ešte skôr, ako sa narodí. Niekedy si pripravia dve mená: jedno pre chlapca, druhé pre dievča. Takže si možno dostal svoje meno skôr, ako sa dozvedeli, či budeš chlapec alebo dievča.

Voľba mena má zväčša svoj dôvod. Dôvody bývajú rôzne, no možno sa rodičom tvoje meno jednoducho páči. Niektorí rodičia pomenujú svoje dieťa podľa dakoho z rodiny, iní dokonca zvolia meno podľa niekoho slávneho, v nádeji, že sa mu dieťa bude podobať.

Ježišovi určil meno Boh. Zvolil práve toto meno – skôr ako sa ktokoľvek dozvedel, kedy príde na svet. Väčšina mien má nejaký význam. Často pochádzajú z inej reči; a v tom cudzom jazyku aj čosi znamenajú. Vedel si, že meno Ježiš značí to isté, čo meno Józua? Pochádza z dvoch hebrejských slov, ktoré znamenajú *Pán zachraňuje*. Boh poslal anjela Gabriela, aby povedal Márii, že bude mať synčeka. Gabriel znamená *Boží muž*, Mária znamená *horká*. Mária bola vtedy asi len šesťnásťročná. Gabriel jej povedal, aby dieťaťu, keď sa narodí, dala meno Ježiš.

Mária sa pripravovala na sobáš s mužom menom Jozef. Bol to veľmi dobrý človek. Boh poslal anjela aj k Jozefovi, aby mu dal vedieť o Ježišovi. Anjel povedal Jozefovi, čo sa stane. Vysvetlil mu, prečo je toto meno také dôležité. Gabriel riekol Jozefovi: „Ježiš vyslobodí svoj ľud z hriechov“. A tak Mária s Jozefom už pred Ježišovým narodením vedeli, čo je jeho poslaním.

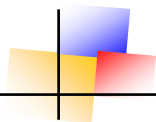
Otázka:

Čo znamená meno Ježiš?

Odpoveď:

Meno Ježiš znamená *Pán zachraňuje*. Jedného dňa, v starozákonných časoch, sa Boh prihovril Mojžišovi z horiaceho kra. Mojžiš sa ho spýtal: „Kto si? Aké je tvoje meno?“ Boh mu odpovedal: „Som, ktorý som. Volaj ma JA SOM.“ Odtedy ho Boží ľud volal JA SOM. V hebrejčine to znie *Jahve*. Jahve povedal Mojžišovi: „Prišiel som, aby som vyslobodil svoj ľud z otroctva v Egypte a priviedol ho do novej zeme. Ja ho zachránim.“

Muž, ktorý ich viedol do zaslúbenej zeme, sa volal Józua – *Jahve zachraňuje*. Boh však vedel, že bude potrebovať iný druh záchrany, z iného otroctva. Prisľúbil, že pošle Záchrancu – Spasiteľa. Celé storočia bol Boží plán takmer skrytý ľudským očiam. Boh však prezradil časti svojho plánu mužom, ktorých nazývali „proroci“. Dozvedeli sa, že raz príde Spasiteľ. Zapísali si čo im Boh povedal, aby sa tajomstvo nestratilo. A tak i vtedy, keď sa Ježiš narodil, niektorí ľudia očakávali Mesiáša. Nevedeli kto to bude. Vedeli len, že má prísť. Ten Spasiteľ je Ježiš. Práve preto jeho meno znie: *Pán zachraňuje*.

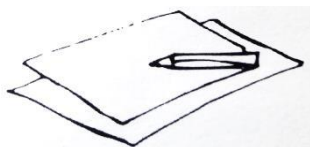
Úlohy

Prečítaj si v Evanjeliu podľa Matúša verše 18 – 25. Dozvieš sa, ako Ježiš dostal svoje meno.

Spýtaj sa mamy alebo otca, čo znamená tvoje meno. Ako ti vybrali meno? Máš bratov alebo sestry? Čo znamenajú ich mená?

Pozri si v Bibli Exodus 3. Nakresli podľa tohto námetu obrázok – aj so slovami Boha, ktoré prichádzali z horiaceho kra.

Pane Ježišu, som tak rád, že máš svoje meno, ktorým Ťa môžem osloviť. Ďakujem Ti, že si bol ochotný prísť na tento svet ako náš Záchranca. Pomôž mi dôverovať Ti ako svojmu Spasiteľovi. Amen.

(pozn. red. pokračovanie nabudúce)
JH

Vzývajme a oslavujme

Peter Višnyí

9 C Am F Fm C/G G⁷ C

Vzý - vaj - me a o - sla vuj - me Krá - ľa krá - ľov, On je tu prí - í tom ný.
Pri - blíž - me sa k Je - ho tró - nu s bá z - ňou svä - tou, a sklon - me svo - je ko - le - ná.

9 C Am Dm E⁷ Am D⁷ G⁴ G⁷

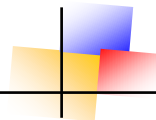
Spie - vaj - me Mtu s vďač - ným srd - com pies - ne chvá - ľy a j za ten - to deň nád - her - ný.
K o - sla - ve a k u - cte - va - nie náš - ho Pá - na kaž - dá du - ša je svo - re ná.

17 C C⁷ F Fm

Za všet - ky ve - ci kto - ré nám On dá - va, za lás - ku k nám

25 C/G E⁷/H Am F C/G G⁷ C

len náš - mu Bo - hu pat - ri kaž - dá chvá - la, nech je o - sla - ve - ný Pán.

Organizačné informácie

Pravidelné stretnutia:

- **Nedeľné zhromaždenie:** o 10.00 hod. v modlitebni.
- **Modlitebné stretnutia:** v nedeľu o 9:30 v zborovej miestnosti
- **Biblické hodiny:** v stredu o 17:00 hod. v modlitebni
- **Program pre deti:** každú nedeľu v priebehu hlavného zhromaždenia

Kazateľ je k dispozícii k pastoračným rozhovorom v každom čase.

Kontakty:

Kancelária zboru: 055/622 5424; kazateľ Rastislav Betina 0948 235 035

Ďakujeme za podporu práce zboru, jednotlivých zborových činností a aktivít vaším finančným darom na účet:

SK76 0900 0000 0050 2302 2870 - zabezpečenie každodenného chodu zboru

SK78 3100 0000 0043 5012 9742- pre investičnú
Výstavbu Bardejovská

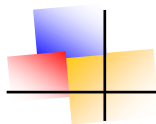
Služba pri ozvučení: Ján Havrila

Služba prekladu kázne: Daniel Liška, Marcel Kuzma

Modlitebné podnety:

- **Za brata kazateľa a jeho rodinu**
- **Za všetky stretnutia v zbore, za ich duchovný úžitok**
- **Za duchovnú jednotu zboru**
- **Za evanjelizačnú a svedeckú službu**
- **Za misiu doma a v zahraničí**
- **Za rodiny za výchovu detí v duchu evanjelia**
- **Za našich chorých a dôchodcov**

Program na mesiac október 2017

Zmena programu vyhradená.

1.10.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina) Večera Pánova
4.10.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina)
8.10.	Ne	10:00 Zhromaždenie (br. Jeff Talley)
11.10.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina)
18.10.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)
18.10.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina)
22.10.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina) 18:00 Ekumenické zhromaždenie k 500. výročiu reformácie- AC, Bratislavská 1
25.10.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina)
29.10.	Ne	10:00 Spoločné zhromaždenie s Mozaikou+krst Átrium klub, Zuzkin Park 4
1.11.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina)
5.11.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina) Večera Pánova

Zborové listy vydáva Zbor Cirkvi bratskej, Kováčska 31, Košice.
Len pre vnútornú potrebu.

Uzávierka nasledujúceho čísla je v nedeľu 29.10.2017

Za príspevky vopred ďakujeme.

Redakcia: J.Homišin

Jazyková korektúra: I.Žezula

Grafická úprava: M.Petřejčík

Web: <http://www.cbke.sk>